

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل متن قوانین - تصویب نامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - جشن نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی سؤالات

شماره تلفن: ۸۸۹۴-۸۸۹۵ - ۸۸۹۶-۵۴۴۸

سال پنجم - شماره ۱۲۲۸

صفحه ۴۱۸۸

مجلس شورای ملی

۵شنبه ۱۵ اردیبهشت ماه ۱۳۲۸

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۶۹۰

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح بقیه مذاکرات صدونجاه و هفتین
جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۱ تا ۸
۲ - آگهی های رسمی ۹

مذاکرات مجلس

بقیه جلسه ۱۵۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۲ شنبه بیست و نهم فروردین ماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب دو دوازدهم بودجه کل کشور با ضمائم.
- ۲ - بقیه استیضاح آقای دکتر بقائی.
- ۳ - تعطیل جلسه بعنوان تنفس.

مجلس یکساعت و نیم قبل از ظهر بعنوان بعد از تنفس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

رئیس - در جلسه دیشب بماده واحده رای گرفتیم و تبصره يك هم قرائت شده باید رای گرفته بشود و چون پیشنهاد تجزیه شده بنام تبصره ها یکی یکی رای گرفته میشود.
رحیمیان - اجازه بفرمائید بخوانند.
جمعی از نمایندگان - خواندند و اعلام رای هم شد.

رئیس - اعلام رای شده است آقایانیکه با تبصره يك موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد.
تبصره دوم قرائت میشود.
(شرح زیر قرائت شد)

تبصره ۲ - برای اینکه در انجام امور عمرانی که جزو بودجه کشور بوده و طبق قانون اجرای مقررات برنامه هفت سانه بمهده سازمان برنامه مجول گردیده وقفه تأخیری حاصل نشود از اول سال ۱۳۲۸ و مادام که سازمان برنامه شروع اجرای مقررات قانون ۲۶

بهمن ماه ۱۳۲۷ نموده است وزارت دارائی مجاز است با اطلاع و بنماینده گی سازمان برنامه اعتبار مصارف عمرانی راز محل درآمد نفت در اختیار دستگاه های دولتی که عهده دار انجام کار عمرانی میباشند بگذارد حساب وجوه مذکور را وزارتخانه ها و ادارات ذی مندرج تنظیم و بسازمان برنامه تسلیم خواهند نمود.

رئیس - این قانون هم قرائت میشود.
(شرح زیر قرائت شد)

قانون اجازه اجرای مقررات گزارش کمیسیون برنامه مجلس شورای ملی.
ماده واحده دولت مکلف است گزارش شماره يك مورخه ۲۷/۶/۲۷ کمیسیون برنامه محتوی ۱۵ ماده و يك تبصره را بموقع اجرا گذارده و طبق ماده دوم گزارش نامبرده برنامه عالی ۷-۱۱ را در ظرف ۳ ماه بتصویب کمیسیون برنامه برساند.
تبصره ۱ - شورای عالی و هیئت نظارت و مدیر

عامل مطابق دستور ماده ۹ بر حسب پیشنهاد دولت تصویب مجلس به موجب فرمان های یونی تصویب میشوند.
تبصره ۲ - مطالب راجع بنفت جنوب که در مقدمه و متن لایحه برنامه منظور است تأثیرش موقت و نتیجه منوط بمذاکرات دولت باشک نفت است.

تبصره ۳ - از مبلغ اعتبار اجرای برنامه جز بمستخدمین فنی که کار فنی انجام میدهند دیناری بعنوان حقوق یا اضافه حقوق و پاداش و امثال آن پرداخت نخواهد شد دولت مکلف است برای اجرای برنامه از کارمندان اختصاصی وزارتخانه ها با اعتبارهای خصوصی خودشان استفاده نماید.

تبصره ۴ - دولت مکلف است در تنظیم برنامه کارهای کشاورزی و بهداشت عمومی را مقدم داشته بملاوه برنامه عمرانی و مخصوصاً کشاورزی را بوسیله مردم اجرا نماید.

این قانون که مشتمل بر یک ماده و ۴ تبصره و متن مواد گزارش کمیسیون برنامه ضمیمه آنست در جلسه ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۷ بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس - آقای حائری زاده فرمایشی دارید؟
حائری زاده - اختصار نظامنامه ای دارم.

رئیس - بر طبق چه ماده ای؟

حائری زاده - بر طبق مواد ۷۷ و ۷۹ و ۸۰

رئیس - میخواهید مواد را قرائت کنید؟

حائری زاده - بلی.

رئیس - بفرمائید.

مجلس شورای ملی - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - دوره پانزدهم قانونگذاری

حائری زاده - این آئین نامه مجلس شورای ملی دارای اصولی است که یک فصلش مربوط به باطنه لوایح قانونی و اصلاحات است که فصل هفتم است . این مورد بحث مانست . یک فصلی هم دارد درموارد فوری که فصل نهم باشد و این مورد بحث ماست . این فصل موادی دارد هشت ماده است که من سه ماده اش را برای آقایان قرائت میکنم و بعد مطلب خود را عرض میکنم که درمجلس غالباً متوجه نشده و اینصود بوقع اجرا گذارده نشده بعرض آقایان میرسانم . یکی ماده ۷۷ است که میفرماید : طرح یا لایحه قانونی که فوریت آن تصدیق شده باشد فقط یک نوبت درباره آن شور میشود و دراین شور بدو درباره آن بطور کلی و روبروهمرفته مباحثه میشود (صحیح است) و پس از آن درباب صلاحیت مذاکره فرد فرد مواد آن رئیس از مجلس کسب رأی مینماید این ماده ۷۷ است . این آقایانیکه اسم پنج شش قانون را میگذارند ماده واحده ، این یکی نمیشود و تکیه یک قوانین مختلفی هر کدامش یک تکالیفی برای یک وزارتخانه ای دارد معلوم میکنند اینها را ما نمیتوانیم اسمش را بگذاریم ماده واحده ! نمیشود شب را اسمش را روز بگذاریم واحکام مخالف برش بار کنیم ! این را دوم مرتبه میخوانم که خوب توجه کنید .

رئیس - آقای حائری زاده شما اگر اظهاری داشتید باید قبل از این اعلام رأی اخطار خودتان را بکنید (صحیح است) درجلسه دیشب اعلام رأی شده و رأی هم داده شده و دیگر حالا مورد ندارد .

حائری زاده - دیشب آقای نایب رئیس شاغل مقام ریاست بودند و بنده هر پیشنهادی دادم خوانده نشد پیشنهاد کردم یکدوازدهم باشد که رویش حرف بزنم خوانده نشد . پیشنهاد تجزیه کردم که رویش حرف بزنم اجازه ندادند ، پیشنهاد خروج از دستور که مقدم بر سایر پیشنهاد هاست کردم که مطالب خودم را بگویم بمن اجازه ندادند و ایشان حق نداشتند اعلام رأی بکنند و برخلاف مقررات آئین نامه اعلام برای شده است ، من بایستی در این موضوع توضیح بدهم که مسئله روشن بشود .

رئیس - اگر دیشب یک چنین موضوعی رخ داده بکار امروز مربوط نیست الان اعلام رأی شده و ما هم مجبوریم که رأی بگیریم حالا هم وارد رأی شده ایم دیگر هیچکاری نمیشود کرد و خودتان تصدیق میفرمائید که دیگر مذاکره مورد ندارد .

جمعی از نمایندگان - رأی رأی .

حائری زاده - اجازه بفرمائید ، این را اسمش را تبصره گذاشته اند در صورتیکه یک ماده بخصوصی است و این قانونی است که مشتمل بر موادی است که یک مشت از مواد آن را آقایان و کلاً پیشنهاد کرده اند و جدا جدا بایستی روی آن بحث بشود .

رئیس - این را بایستی قبل از اعلام رأی میفرمودید حالا اعلام رأی شده و دیگر نمیشود مذاکره کرد .

رحیمیان - حالا اجازه بدهید دوسه دقیقه صحبت کنند .

رئیس - کاری نمیشود کرد ایشان میگویند دیشب من پیشنهادی داده ام قرائت نشده این مربوط به امروز نیست اجازه بدهید رأی بگیریم .

حائری زاده - راجع به تبصره بعدی که اعلام رأی نشده است .

رئیس - اعلام رأی که شد ماده واحده و تبصره همه را باینست بآن رأی گرفت و دیگر جای صحبتی باقی نماند .

حائری زاده - اجازه بفرمائید که یک موضوعی در اینجا اشتباه شده است و من باید این اشتباه را رفع بکنم این اشتباه که شده من باید با اینصود قانون رفع بکنم .

رئیس - خوب باید این را قبل از اعلام رأی میفرمودید چون یکماده هم هست که وقتی وارد رأی شدیم هیچکاری نمیشود کرد .

حائری زاده - من تقاضای خروج از دستور میکنم و رویش صحبت میکنم .

رئیس - دیگر نمیشود بحث کرد ، تبصره دوم که قرائت شد رأی گرفته میشود آقایانیکه باین تبصره موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . تبصره سوم قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۳ - تبصره یک ضمیمه قانون اجازه اجرای مقررات گزارش کمیسیون برنامه مصوب ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۷ نفو و طبق مفاد ماده ۹ گزارش کمیسیون برنامه انتخاب شورای عالی و مدیر عامل بر حسب پیشنهاد دولت و بموجب فرمان همایونی بعمل خواهد آمد .

حائری زاده - قانون دوماه پیش رامیخواهند بایک تبصره لغو بکنند و کسی هم حرف نزند اجازه حرف بکسی نمیدهند !

رئیس - آقایانیکه با تبصره سوم موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . تبصره چهارم قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۴ - مدت تعهد و پرداخت بقیه ترفیع و اضافات سال ۱۳۲۶ موضوع تبصره یک قانون اول خرداد ماه ۱۳۲۷ و تبصره چهارم قانون دوم شهریور ماه ۱۳۲۷ تا آخر خرداد ماه ۱۳۲۸ تمدید میشود .

رئیس - این دو تبصره هم قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۱ - بوزارت دارائی اجازه داده میشود که بود اعتبار ترفیع و اضافات سال ۲۶ و ۲۵ کارمندان وزارتخانه ها و ادارات دولتی و مجلس شورای ملی را که در بودجه کارگرفینی آنها محل ندارند از صرفه جوئی بودجه و مازاد در آمد عمومی سال ۱۳۲۶ کل کشور پرداخت و بحساب دوره عمل مالی سال مزبور منظور دارند .

تبصره چهارم - قانون دوم شهریور ماه ۱۳۲۷ ترفیع و اضافات سال ۱۳۲۶ کارمندان وزارتخانه ها و ادارات و مجلس شورای ملی و قضات موضوع تبصره یک ماده واحده قانون مصوب اول خرداد ۱۳۲۷ تا آخر سال ۱۳۲۷ قابل تعهد و پرداخت خواهد بود .

رئیس - آقایانیکه باین تبصره موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شده تبصره پنج قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۵ - دولت میتواند علاوه بر مالیات مقرر تا میزان سه برابر بکنند مالیاتی و یک برابر جو مالیاتی مازاد از مالکین مطالبه نماید و قیمت آنرا مطابق نرخه که با پیشنهاد وزارت دارائی و تصویب هیئت معلی (بشرطیکه بهای نان هر شهرستان متناسب با بهای خرید بکنند آنجا باشد) معین میشود پرداخت نماید هیئت معلی مرکب است از رئیس دارائی محل فرماندار - نماینده بانک ملی یا بانک کشاورزی و دو نفر معتمد محل و نماینده مالکین .

خزنده مالکینی که مالیات مشخصه آنها نقداً و جنساً از ۲۴۰۰ ریال تجاوز نکند از پرداخت مالیات معاف خواهند بود .

فولادوند - این بجای مازادی است که فعلاً دولت میگیرد . دولت دوباره هم یک مازاد و هم این را مطالبه نباید بکنند .

رئیس - آقایانیکه با تبصره ۵ موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . تبصره ۶ قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۶ - وزارت دارائی مجاز است معادل مبلغ پنجاه میلیون ریال از اعتبار راهسازی سال ۳۲۸ در اختیار ...

یمن اسفندیاری - ما که نمیشویم .

رئیس - خوب بکندری باید همه را کم کرد تا شنیده شود .

ضیاء ابراهیمی - آقا این زائد است چون بعدش یک تبصره ای هست که مخالف اینست آنرا قرائت بفرمائید .

رئیس - بسیار خوب آن تبصره قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۶ - اعتبارات مربوط بر راهسازی و تعمیر راهها که در بودجه ۱۳۲۸ از طرف دولت منظور و ضمن لایحه بودجه مزبور تقدیم مجلس شده است عنای برای اجرا در اختیار وزارت راه گذاشته میشود که در حدود قوانین و مقررات بتدریج برتریبی که مورد موافقت وزارت دارائی باشد بمصارف معینه برساند .

رئیس - آقایانی که با تبصره شش موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . تبصره ۷ قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۷ - لوله و سایر آلات لوله کشی آب شهرها از هر گونه عوارض و حقوق کمر کی معاف خواهد بود .

رئیس - آقایانی که با این تبصره موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد . تبصره هشت قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۸ - باقی مانده اعتبارات ساختمانی و تعمیراتی سال ۱۳۲۶ تا آخر خرداد سال ۱۳۲۸ قابل پرداخت خواهد بود .

حاذقی - ۱۳۲۷

رئیس - از ۲۷ و ۲۶ تا آخر خرداد ۲۸ قابل پرداخت است ، آقایانی که با این تبصره موافقت قیام

کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ، تبصره نه قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۹ - وزارت دارائی مکلف است از مطالبه وصول مالیات بردرآمد سالهای قبل از ۱۳۲۷ مؤدیانی که مالیات آن ها زاید بر یک هزار ریال نباشد و تا کنون وصول نشده صرف نظر نماید . چنانچه مقداری از بدهی این قبیل مؤدیان فعلاً وصول شده باشد حساب مالیاتی آن ها واریخت شده محسوب و از وصول بقیه صرف نظر خواهد گردید . مؤدیان مالیاتی از هر قبیل که کلیه بدهی مالیاتی لغایت سال ۲۷ خود را تا مدت دو ماه از تاریخ تصویب این قانون نقداً بپردازند از تأدیبه جریه تخلف و زیان دیر کرد معاف خواهند بود .

رئیس - آقایانی که با این تبصره موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ، تبصره ده قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ده - حقوق ارزی و ریالی مستخدمین خارجی که استخدام آنها از طرف کمیسیون های مربوط مجلس شورای ملی بتصویب رسیده ولی هنوز در جلسه عمومی مجلس تصویب نشده است تماماً پرداخته شود .

حاذقی - پرداخته میشود .

رئیس - آقایانی که باین تبصره موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ، تبصره یازده قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره یازده - وزارت پست و تلگراف و تلفون مجاز است بمنظور کمک بامور خیریه مبلغ ۵۰ دینار از هر مراسم سفارشی و بیمه اعم از داخله و خارجه و مبلغ دو ریال از هر امانت پستی اعم از داخله و خارجه و مبلغ دو ریال و بیست و پنج دینار از هر تلگراف اعم از داخله و خارجه بوسیله الصاق تمبر خیریه از فرستندگان دریافت نماید . از وجوه حاصله (پس از وضع هزینه طبع تبر) مبلغ دو میلیون ریال برای مبارزه با مرض سل به نگاه حمایت مسلولین و بقیه برای صرف امور خیریه کشور بشیر و خورشید سرخ ایران پرداخت میگردد . بانصد هزار ریال از دو میلیون ریال اختصاصی به نگاه حمایت مسلولین باید بمصرف درمان و هزینه انتقال مسلولین بی بضاعت شهرستانها سر کر برسد . طریقه نقل و انتقال واستفاده از اعتبار مزبور با هیئت مدیره بنگاه حمایت مسلولین خواهد بود پرداخت وجوه مزبور بوسیله خزانه داری کل انجام خواهد گرفت . وجوه حاصله از این قانون بشیر و خورشید سرخ بهیچوجه بمصارف اداری بنگاه مزبور نخواهد رسید .

رئیس - آقایانی که با تبصره ۱۱ موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد تبصره دوازده قرائت میشود .

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۱۲ - پرونده مؤدیان مالیات بردرآمد که از سال ۱۳۲۳ به بعد مالیات آنها بیش از ۵۰۰ هزار ریال بتوافق تمام شده قابل تجدید نظر بوده و دولت میتواند (دکتر بقائی - باید) در طرف بنگاه نسبت باین قبیل پرونده هادر دیوان دادرسی دارائی تقاضای تجدید نظر کند .

رئیس - آقایان توجه بفرمائید پیشنهاد شده که باین تبصره باورده رأی گرفته شود . یک دفعه دیگر قرائت میشود تقاضا میکنم توجه بفرمائید .

(بشرح سابق قرائت شد)

دکتر بقائی - میتوان را باید کنید .

فولادوند - شما چرا اینقدر عصبانی هستید .

رئیس - آقایان شلوغ نکنید آقای وزیر دارائی میگویند « میتواند » و همینطور هم در تبصره هست .

دکتر بقائی - آقای اسلامی پیشنهاد دهنده « باید » نوشته اند با « میتوانند » مخالفتند .

رئیس - پیشنهاد آقای اسلامی قبول نشده است و چیزی که آقای وزیر دارائی نوشته اند باید رأی گرفت .

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمد نتیجه بقرار ذیل حاصل شد)

عده حاضر ۸۸ - اوراق سفید ۳۸ و موافق بی امضاء ۳ ورقه کبود ۱ .

سز اواری - من موافق بودم ولی ورقه را امضاء نکردم .

رئیس - عده حاضر در جلسه ۸۸ نفر ۳۸ نفر موافق و ۳ موافق بی امضاء بنا بر این اکثریت حاصل نشد .

نورالدین امامی - رونود خیر اندیش کار خودشان را کردند .

عباس اسلامی - مفصل هم کردند در تاریخ اسامیشان ثبت خواهد شد .

اسامی رأی دهندگان - آقایان :

نورالدین امامی - دهقان - دادور - عرب شبلیانی - قشقانی - دکتر راجی - صاحب جمع - آشتیانی زاده - دکتر آشتیانی - اسلامی - ابوالقاسم امینی - بهادری - کفائی - افشار - حاج امین - محمد علی مسعودی - دکتر ملکی - دکتر بقائی - مکی - دکتر شفق - سلطان العلماء - حاذقی - عدل اسفندیاری - صدر زاده - آزاد - دکتر طب - برزین - مهندس هدایت - بیات - دکتر عبده - فولادوند - فرامرزی - رحیمیان - امامی - اهری - سالار بهزادی - امیر نصرت اسکندری - دکتر - مجتهدی - عباس مسعودی - سز اواری .

موافق بی اسم ۳ عده - آقای مشایخی مخالف .

رئیس - حالا بماده واحده با ۱۱ تبصره رأی گرفته میشود باورده .

(اخذ واستخراج آراء بعمل آمده)

۸۴ ورقه سفید شماره شد)

رئیس - از ۹۲ نفر عده حاضر با اکثریت ۸۴ رأی تصویب شد .

اسامی موافقین - آقایان : ابوالقاسم امینی - معین زاده ، شهاب خسروانی ، منصف ، نیکبئی ، دکتر مجتهدی ، گنابادی ، دکتر شفق ، برزین ، آصف ، مشایخی ، نواب یزدی ، کامل ماکوئی ، حسین وکیل و نوق ، قبادیان ، دکتر راجی ، ابوالقاسم بهبهانی ، زنگنه ، بیات ، دکتر عبده ، نراقی ، ناصر ذوالفقاری نبوی ، سز اواری ، ضیاء ابراهیمی ، ارباب گیو ، فاضلی ، شریعت زاده ، یمن اسفندیاری ، علی اقبال ، دولت شاهی ، هاشم وکیل ، اسدی ، محمد علی مسعودی ، غضنفری کشاورز صدر ، ناصری ، دکتر طب ، صاحب دویانی ، امامی اهری ، هدایت ، صادقی ، ظفری ، دکتر فلسفی اردلان ، امیر حسین ایلیخان ، قشقائی ، عباس مسعودی ،

بودغیان ، اخوان ، گنجی ، سالار بهزادی ، دکتر متین دفتری ، نیکبوری ، سلطان العلماء ، صاحب جمع عدل اسفندیاری ، دهقان ، علی و کبلی ، بهادری ، امامی خوئی ، دکتر آشتیانی ، علی بهبهانی ، محمد ذوالفقاری ، قهرمان ، کهید ، فولادوند ، صدر زاده ، بالیزی ، اسلامی ، آشتیانی زاده ، کفائی ، صفوی ، ارباب مهدی ، عبدالرحمن فرامرزی ، ملکی ، صفا امامی ، دکتر ملکی ، بقوانی ، عباسی ، افشار ، تولیت ، دادور .

سفید چهار برك .

وزیر دارائی - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید .

وزیر دارائی - بنده خواستم از این حسن توجه آقایان نمایندگان از طرف دولت از دو جهة تشکر کرده باشم یکی از جهة تصویب دوازدهم و تبصره هائی که مورد ابتلاء دولت برای بودجه مملکت بود و یکی دیگر هم معلوم شد که حسن توجه آقایان با این سفسطه هائیکه آقای دکتر بقائی در این چند روزه کردند (حائری زاده - سفسطه نبود حقایق بود) معلوم شد که دولت هنوز دارای اکثریت قاطبی در مجلس شورای ملی است خواستم از طرف دولت تشکر کنم .

دکتر بقائی - این توهین نبود که فرمودند آقای گلشائیان ولی اگر بنده گفته بودم میفرمودید که توهین است !

رئیس - آقای آصف .

آصف - عرض کنم در جلسه شنبه بنده از همکاران محترم استدعا کردم ده دقیقه اجازه بدهند علت تأخیر مراجعت خود را از مرخصی بعرض مجلس رسانم .

۴ - بقیه استیضاح آقای دکتر بقائی

رئیس - ممکن است با موافقت آقایان فردا صبح بفرمائید . آقای دکتر بقائی بفرمائید .

عبدالرحمن فرامرزی - بنده اخطار نظامنامه دارم .

رئیس - کاری انجام نشده است بفرمائید .

فرامرزی - عرض کنم راجع به بیانات دفعه پیش آقای دکتر بقائی راجع بر روزنامه کیهان ایشان فرموده بودند که از طرف آقای مسعودی دستوری صادر شده است (دکتر بقائی - آقایان مسعودی خیر ، از طرف فرمانداری نظامی) که بیانات ایشان در روزنامه کیهان سانسور بشود (عباس مسعودی - بنده هیچوقت صحبتی نکردم) (دکتر بقائی - بنده راجع با آقای مسعودی صحبتی نکردم فرمانداری نظامی را عرض کردم) خواستم عرض کنم که حالا اولاً چنین چیزی نیست و ثانیاً در هیچ دوره ای مذاکرات مجلس و نطق آقایان و کلاً سانسور نشده در تاریخ ایران هیچوقت سابقه ندارد برای اینکه مجلس شورای ملی مانع تمام قوا است و هیچ قوه ای نمیتواند مذاکرات مجلس را سانسور کند و یا مجلس را محدود کند حتی در شدیدترین ایام سانسور هیچ وقت مذاکرات مجلس سانسور نشده است و از هیچ جا تذکراتی به هیچ روزنامه ای داده نشده است که یک چیزی از نطق آقایان چاپ نشود و از جمله روزنامه کیهان است . که در این صورت هر کسی بعرض ایشان رسانیده خلاف واقع بوده است (دکتر بقائی - راجع بدفاعات و کلا در محکم

آنرا چه میفرمائید؟ شما این را میفرمودید من هم جواب عرض کردم.

دکتر بقائی - از جواب غیر مستقیمان تشکر میکنم. (خنده حضار)

رئیس - آقای دکتر بقائی بفرمائید.

دکتر بقائی - قبل از شروع فرمایش اولاً بحضور جناب آقای رئیس که بعلمت کسالت متأسفانه در این چندروز تشریف نداشتند عرض میکنم متکی مطالبی را که پشت این تریبون عرض میکنم متکی باسناد ودلایلی است که تمام را نوشته‌ام و هر عرضی را که بنده کردم اول سنش را از من بخواهید و نفرمائید که توهین کردی، چون راجع بتوهین بحث های زیادی شد و بالاخره تعریفی از توهین نشد بنده هم راجع بآن بحثها برنمیگردم و فقط عرض میکنم واستدعا میکنم هر عرضی را که بنده میکنم اول سنش را بخواهید و اگر سنده ارائه ندادم آنوقت بفرمائید توهین کردی چون توهین عبارت از گفتن چیزی است که با حقیقت وفق نمیدهد ولی حقیقت هیچوقت توهین نمیشود اماممکن است تلخ باشد و اینجا ماصحبت از حقایق بسیار تلخی خواهیم کرد. یک موضوع دیگری را که قبل از استیضاح بنده لازم است تذکر بدهم و یک موردی بر موارد استیضاح من اضافه کرد این است که جناب آقای رئیس الوزراء روزشنبه که بشهادت صورت مجلس تصویب شده قرار بود لایحه یکدوازدهم را بیاورند و مطرح شود در اینجا تشریف آوردند و فرمودند که دولت مصمم است تا استیضاح مطرح است لایحه بودجه را نیاورد. این را لازم است بنده توضیح بدهم که این تصمیم دولت برای در فشار گذاشتن من گرفته شده بود بجهت اینکه من محض خاطر کارمندان دولت مجبور باشم باعجله حرفهای خود را بزنم ولی چون عصر همان روز شنبه من عرض کردم (بعضی از نمایندگان - اکثریت نیست) (پس از چند دقیقه اکثریت شد) از آقایان خواهش میکنم که جلسه را از اکثریت نیاورند چون من فقط ۶ ساعت میتوانم صحبت کنم یعنی ۳۶۰ دقیقه و بقیه خودم، بنده عقیده خودم را عرض میکنم ممکن است عقیده آقایان اینطور نباشد ولی عقیده آزاد است، در این ۶ ساعت من از آزادی و مشروطیت و قانون اساسی دفاع میکنم و خواهش میکنم این دقایق گران را آقایان اینچنین با اکثریت انداختن جلسه ازین بزنند، عرض میکردم که چون دولت خواست مردار مضیق بگذارد که مجبور بشوم برای خاطر کارمندان دولت عجله کنم، در ضمن استیضاح من چون مدافع آزادی عقیده و آزادی حرف هستم زیر این بار نرفتم و عصر همان روزشنبه اعلام کردم که من اینقدر حرف بخواهم زد تا دولت لایحه یک دوازدهم را بجلس بیاورد و بعد از آن من استیضاح را تمام بخواهم کرد صبح یکشنبه اولاً شب یکمدهای مرا تهدید کردند باینکه استیضاح را از دستور مجلس خارج کنند از این تهدید هم من ترسیده‌ام و روزیکشنبه صبح که آقایان ملاحظه فرمودند جلسه صبح در تشکیل شد در هیئت رئیس یک جلسه ای بود که میخواستند در آنجا مرا وادار کنند که قبل از یک دوازدهم استیضاح خود را تمام کنم ولی در آنجا هم زیر بار نرفتم و بسیار خوشوقت که اعلام کنم بی‌خلاف آنچه جناب آقای گلشایان در اینجا فرمودند من

تعماق ششم دولت را در این قسمت برانورد آورم و یک موردی هم بر استیضاح من افزوده شد و آن اینست که دولت چطور ۰۰۰ (صغری - اینطور نیست) آقای صغری من راجع به ثبت اسناد صحبت نخواهم کرد (خنده نمایندگان) (صغری - ثبت اسناد یعنی چه؟) (زنک رئیس)

رئیس - آقایان وارد صحبت ناطق نشوید بگذارید من خودم نظم را رعایت کنم.

دکتر بقائی - اگر میل داشته باشید توضیحات بیشتری میدهم (صغری - خواهش میکنم) ولی ۶ ساعت بیشتر وقت ندارم ۰۰ بله و یک موردی بر سایر موارد استیضاح من راجع بتصمیمات بی‌رویه هیئت دولت افزوده شده جناب آقای ساعد چرادولت شما در تصمیمات خود تأمل و تعقل نمیکند؟ این چه تصمیمی است که میگیرند و میآیند پشت این تریبون مقدس و میگویند دولت مصمم است تا استیضاح مطرح است لایحه بودجه را نیاورد؟ چطور شد دولتی که مصمم بود تا استیضاح مطرح است لایحه بودجه را نیاورد پس از ۲۴ ساعت مجبور شد تصمیم خود را عوض کند ۰۰۰

رئیس - آقای دکتر بقائی دیروز بنده گفتم که بیاورند و به تبتیت از افکارا اکثریت نمایندگان وقتیکه اکثریت نمایندگان تصمیمی گرفتند دولت باید آنرا قبول کند.

دکتر بقائی - من هم همین را میخواهم بگویم.

رئیس - این را که همه بودند و شاهد بودند.

دکتر بقائی - من هم همین را میخواهم بگویم که دولت یک تصمیمی گرفته بود مجبور شد در اثر تمایلات اکثریت نمایندگان محترم مجلس شورای ملی تصمیم خود را تغییر بدهد.

رئیس - البته که باید تغییر بدهد هر چه را که اکثریت مجلس شورای ملی تصمیم بگیرد دولت میپذیرد این از اصول مشروطیت است و ما هم کمال احترام را با آقای ساعد داریم که تصمیمات مجلس را مراعات میکنند.

دکتر بقائی - بله ولی در روز شنبه این خیال را نداشتند و حاضر نبودند.

رئیس - آقای دکتر بقائی جنابعالی که میخواهید یک بیانات صحیحی بفرمائید یک چیزهایی نگویید که مورد اعتراض باشد من خواهش میکنم مطالعه و دقتان را بیشتر بفرمائید بنده هم نیکگذارم احدی حرف بزند.

نخست وزیر (آقای ساعد) - بنده میخواهم بگویم که موجب نهایت افتخار دولت است که تصمیمات مجلس را محترم بشمارد.

دکتر بقائی - موضوع دیگری که برای آخرین بار تذکر میدهم عمل غیر مستقیمی است که دولت بوسیله رادپوسی میکند مرا بدست چپ و به یگانگان بیند در باره این اسناد و این عملی که صفتش را عرض نمیکند که نگویند توهین کرده‌ای من حاضریم که ملت ایران مرا در همین میدان بهارستان بعنوان خیانت و وطن فروشی سنگسار بکنند اگر چنانچه جناب آقای سردار فاخر رئیس محترم مجلس که در تمام مراحل سیاسی ناظر فعالیت‌های من بوده‌اند

و جناب آقای ساعد نخست وزیر و جناب آقای دکتر طاهری وزیر مشاور که آشنا باحوال و افکار من هستند حاضر شوند وجداناً پشت این تریبون مقدس شهادت بدهند که من بنحوی از انجاء دوستی یا علاقه سیاسی بروش همسایگان شمالی دارم و شرافتمندانه میخواهم که این قسمت از اعتراض بنده را اگر شرافتی هست عیناً در رادیو بگویند.

رئیس - هیچکس بشما چنین نسبتی نمیدهد.

دکتر بقائی - اجازه بدهید و بعد از اعتراف این آقایان بدون اینکه من تقاضای محاکمه کنم و بدون اینکه تقاضای عفو یا تجدید نظری بکنم حاضر برای مجازات خواهم بود فقط همینکه این سه نفر بیاند پشت این تریبون و بگویند که فلانی این چنین کار را نمیکند بزند توی دهن رادپو اجازه ندهند که احساسات پاک و مقدس و ایرانی مرا، سعی کنند با کمال (صفتش را ذکر نمیکند) تحریف بکنند، بزند توی دهن رادپو، این عمل رادپو عمل شرافتمندانه ای نیست، رادپو ملت ایران پولش را میدهد حق ندادن احساسات پاک و مقدس یکی از ابنا این آب و خاک را که برای دفاع از آزادی و مشروطیت حتی جان خود را در کف دست گذاشته است اینطور تحریف کنند، حق ندارند و تاریخ قضاوت خواهد کرد خیال میکردم موقمی که جناب آقای گنجی در جلسه قبل بکرسی ریاست جلوس میفرمائید از نظر همسهری بودن باجناب آقای ساعد و طرفداری از دولت ایشان بن فشار و مضیق ای وارد بیاورند ولی خوشبختانه برخلاف خیال من ایشان کمال کمک و مساعدت را بن فرمودند ولی یک نکته ای بود که این در میان مباحثی مجلس از بین رفت و آن موقمی بود که جناب آقای نخست وزیر در همین جایی که نشسته بودند مرا تهدید بنگرانی کردند و فرمودند برای تو گران تمام خواهد شد این همان تهدیدی است که در دوره پنجم نسبت به مرحوم مدرس شد و ایشان هم نگران شدند و متأسفانه در سال ۱۳۱۸ نگرانی آن مرحوم بیایان رسید ولی ضمناً کسانی که مرا تهدید بنگرانی میکنند تصور نکنند که مخالفین مرحوم مدرس از آن حکومتی که خود بوجود آورده بودند و عبارتی که بیایان رسانید بودند طرفی بر بستند آقایان وقتی که عازمی ساخته میشود چوب بست بدن است ای چوب بستهای کاخ دیکتانوری بدانید وقتی که عمارت بیایان رسیده شمارا بدور خواهند ریخت (مکی - صحیح است) بهر حال منظور من این بود که از جناب آقای گنجی ای تشکر کنم. من نمیدانم جناب آقای وزیر جنک حکم دادستانی فرمانداری نظامی سرکار سرهنگ مهدی را امضاء فرموده بودند یا خیر؟ ولی قبل از اینکه بموضوعات دیگر بپردازم پس از دوروز تحقیقات در اطراف عدم صلاحیت سرکار سرهنگ مهدی باین نتیجه رسیدیم و خیلی خوشوقت که رفع زحمت از تیمسار معظم وزیر جنک میکنم که نتیجه تحقیقاتم را بر عرض ایشان برسانم که احتیاج بجستجوی در پرونده ما نداشته باشند و فقط بگرفتن آن روزنامه ها که شماره آنها را ذکر خواهم کرد بمطالعه آنها اکتفا کنند آقای مهدی همردیف سرهنگ تمام هستند همردیف هستند؟ (وزیر جنک بلی) و در خدمت دادگاه فرمانداری نظامی بسمت دادستان مداخله دارن و حتی

علاوه بر سمت دیگری است که مقام معاونت دادستانی کل ارتش دارند و موضوع معاونت ایشان از تیمسار سرتیپ بقائی همدانی هم اسم محترم بنده مورد بحث ما نیست قطع نظر میکنم از اینکه در این کشور بقدری رجال نایابند که دولت مجبور است همیشه دو شغل مهم را بگردن یک نفر بگذارد و ضمناً هم توجه داشته باشید که چگونه اشخاص معمولاً و شغل مهم بگردن میگیرند، بحث ما نظر انتخاب یک همردیف بدادستانی حکومت نظامی میباشد که بموجب صریح ماده هشتم اصلاحی مصوب ۲۱ شهریور ۱۳۲۲ که عیناً قرائت میشود: «دادستان دادگاههای بدوی، دادستانی دادگاههای بدوی یا بکنفر افسران است که یکمده لازم دادیار و بازپرس و منشی خواهد داشت دادیار و بازپرسها نیز از افسران ارتش خواهند بود» و برای دیوان تجدید نظرم ماده ۱۴ اصلاحی بطور اعم میگوید: «دادرسان نظامی بموجب حکم وزارت جنک منصوب میشوند.» مسلم است که کلمه افسر باستاند مواد ۹۲ و ۹۳ و ۹۱ که این آخری را خواهم خواند و مواد بسیار دیگری که در این قوانین است کلمه افسر بهمدریف اطلاق نمیشود. ماده ۹۱ را عیناً میخوانم: «اشخاص مشروحه پائین راجع بکلیه جنایات وجنحهها، غیر از مواردی که در این قانون مستثنی شده است تابع دیوانهای حرب عادی میباشد.» افسران و درجه داران (درجه دار افسران پائین تر از ستوان سوم را میگویند مثل گروهانان) افسران و درجه داران و افراد صنوف مختلفه اعم از صف یا خارج صف و شاگردان آموزشگاههای نظامی و همردیفان نظامی و خدمتگزاران و غیره» در تمام موارد و قوانین می بینم هر جا که یک قانونی در عین حال شامل افسر و همردیف میشود حتماً کلمه همردیف را ذکر کرده است، پس انتصاب ایشان بدادستانی حکومت نظامی خلاف قانون است و این را استیضاح میکنم و خوشبختانه این موضوعی که عرض کردم مورد توجه تیمسار معظم، سپهبد رزم آراء رئیس محترم ستاد ارتش واقع شده و طبق بخشنامه ای که عینش را در دست ندارم در مورد مشاغل ای که بین همردیف سرتیپ دکتر علوی با یکی از سرهنگان رخ داده میشود تصریح فرموده اند که چون بهمدریف سرتیپ علوی اطلاق افسر نمیشود لذا توهین سرهنگ فلان بایشان توهین مادون بمافوق از لحاظ نظامی بشمار نمیرود فقط سمت سرتیپی ایشان از لحاظ دریافت معادل حقوق سرتیپی است بنابراین و با توجه باینکه ابلاغ دادرسان و دادستان فرماندار نظامی بایستی طبق ماده چهاردهم اصلاحی که بحضورتان قرائت شد از طرف مقام وزارت جنک صادر شود، اینطور نتیجه میگیریم که اگر سرکار همردیف سرهنگ مهدی را بجای افسر جا زده اند و از گرفتاریهای زیاد تیمسار وزیر محترم جنک سوء استفاده کرده اند که ابلاغ آنرا با امضاء نرسانند رفع این اشتباه کاری بعهده خود تیمسار است و اگر بدون امضای ایشان باین ست گذاشته شده باشد که دیگر نور علی نور خواهد بود، با این خلافکارهای قانونی متهمین توده ای و غیر آنرا در دادگاهی که دادستانش باین کیفیت انتخاب شده معاکه میکنند و اگر گناهی هم مرتکب شده باشند و قانوناً بایستی بمجازات برسند حکم آنها بکلی بر خلاف قانون میباشد،

توجه بفرمائید یک گناهکاری که باید قانوناً بمجازات برسد وقتی که در یک محکمه غیر قانونی خبر کردند آن گناهکار میتواند بگوید این حکم غیر قانونی است پس در این مورد تقضی فرض شده و دلایل این تقضی فرض را هم نخواهم گفت که در آتیه مستسکی بدست دیگران ندهند که بدستگاه قضائی ما بتازد و آنوقت جناب آقای ساعد و سایر همکاران ایشان و رادیویی که در اختیار ایشان است روزنامه هایی که بدستور آنها نوشته میشود بن اعتراض میکنند که چرا بهانه بدست همسایگان میدهم، بن اعتراض میکنند، این من هستم که بهانه میدهم، یا کسانیکه با این وضع مقتضع با اتهامات وارد و غیر وارد تعقیب شدگان رسیدگی میکنند؟ این من هستم که بهانه بدست بیگانگان میدهم جناب آقای دکتر زنکه یا این خرابکارها بیکه در فرهنگ میشود مدبره دبیرستانی را معزول میکنند و پس فردا دو باره او را بر میگردانند؟ آن معزول کردن چه بود آن برگرداندن چه بود؟ کمان میکنم مربوط بخانم هایبونی مدیره دبیرستان آژرم بود. این من هستم که بهانه میدهم یا شما که یکی از بانوان فاضله این مملکت خانم دکتر خانلری را بی جهت بر میدارید و سبب تهیج دانش آموزان و دانشجویان میشود؟ و خودتان بهتر میدانید که چه مستسکی بدست رادپوها و روزنامه ها و انجمن های بیگانه داده اید و بیگانه در این جا مقصودم نه تنها بیگانگان شمالی است بلکه بیگانگان جنوبی و شرقی و غربی راجع باین اقتضاحات فرهنگ صدا از تمام ممالک برخاسته است (دقتان - حق ندارند) بلی حق ندارند ولی بهانه بدست آنها داده اند البته حق ندارند بيجا کرده اند ولی اینها بهانه دادند بدستان من، بهانه نمیدهم بروید بآنها بگوئید چرا بهانه بدستان میدهم، بن نگویید من گناهکاریها را میگویم. بهانه ها را آنها داده اند، چون باز برگشتیم بصحبت فرهنگ یک چیز دیگر هم یاد آمد آقایان میدانند که انجمن های خیره در همه جای دنیا یک دستگاههای غیر اداری است بنا بر این قابل تقدیر است زحمت میکشند مثل شیر و خورشید سرخ و سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی و انجمن نیکوکاران و غیره ولی جناب آقای دکتر زنکه اداره سازمان شیرو خورشید یعنی چه؟ اداره سازمان شیرو خورشید در وزارت فرهنگ، فکر کنید یک اداره درست کردند باسم اداره سازمان شیر و خورشید و آن وقت این اداره محترم کارش این است که در مملکت ما شاگردار افسر هستند در کوچها گدائی بکنند و پول جمع کنند، جناب آقای دکتر زنکه وجدان شما، شما را عذاب نمیدهد که اینطور کارخانه گدا سازی درست کرده اید؟ بجای اینکه با طفل معصوم و بیگناه درس بدهند درس گدائی میدهند که این بچه ایکه باید سر افراز و سر بلند باشد اگر پسر است فردا سینه اش را هدف گلوله بیگانگان بکنند اگر دختر است با کمال مناعت نفس بنشیند و مردان آتیه را تربیت کند شما جناب آقای دکتر زنکه جناب آقای ساعد اداره درست میکنید کاینها را از زمین کود کی بفرستند دست گدائی پیش این و آن دراز کنند که ما این قدمهای سریمی که بطرف تمدن پیش میرویم نکنند یک روز در این مملکت گدا نباشد آن وقت سازمان شاهنشاهی و خدمات اجتماعی خدای نکرده از کار بیفتد، گدا را باید از حال درست کرد آخر جناب آقای

دکتر زنکه جناب آقای رئیس دانشکده حقوق ای کسیکه در فرانسه در آن محیط آزادی تحصیل کرده‌ای، کسیکه خون پاک ایلیت در عروق شما در جریان است چطور فکر نمیکند که چه نقشه‌هایی در کار است؟ همان نقشه‌هایی که سابقاً در کار بود که تمام رجال ما را از بین برد دو باره بکار افتاده است که میادا یک روزی دکتر بقائی دیگری پیدا شود باید تمام آنها را از بین برد باید این بچه‌ها را از حالا عادت بگدائی داد که بروند دست گدائی برای شیرو خورشید و بعداً خودشان گدا شوند که سازمان خدمات شاهنشاهی اجتماعی از آنها دستگیری کند ولی نه، حالا یاد آمد برای این است که شما یک مشاور دارید، یک مشاور دارید که این را هم بشما تذکر داده بودم چون من هیچوقت بدون انعام حجت عرضی نمیکند، شما یک مشاور دارید که آن مشاور را جناب آقای دکتر اقبال بوزارت فرهنگ آورده بود و آن شخصی است که من تا حالا رؤیش نکرده‌ام هیچ اطلاعی هم از سوابقش ندارم جناب آقای علامه وحیدی کرمانشاهی که میگویند سر دفتر بوده است حالا هم نماینده مجلس مؤسسان است و بسیار هم مرد محترمی است ولی سابقه اداری ندارد و جناب آقای دکتر اقبال او را با حقوق، با حقوق یادداشت کنید، چون یقین ندارم رتبه ۹ داده باشند ولی با حقوق رتبه ۹ بعنوان مشاور وزارت فرهنگ، بوزارت فرهنگ آورد گمان میکنم که این جناب علامه با جنابعالی مشورت کرده است که اداره سازمان شیرو خورشید در وزارت فرهنگ تشکیل بشود (امامی اهری - آقای دکتر بقائی توهین نکنید، پیر مرد محترمی است مرد مسلمانی است) آقا من توهین نکردم من عرض نکردم بنده عرض کردم که این شخص را نمیشناسم و تا حالا هم ایشان را ندیده‌ام آدم محترمی هم هست ولی من آدم محترمی باشم این دلیل نمیشود که تیمسار وزیر جنک یک رتبه سر لشگری بن بدهند (امامی اهری - مشاور اوقاف هم هست) آقایان خواهش میکنم خودشان را حفظ کنند نگاهدارند برای بعد ۰۰۰

رئیس - البته چیزهایی که گفته میشود یادداشت میکنند و جواب آنها روزاً بعداً خواهند داد آقایان هم قضاوت خواهند کرد.

دکتر بقائی - چون میدانم که اعتراضات شدید بنی من خواهند کرد حالا برای این چیز های کوچک خودتان را خسته نکنید چون گدایان باید ترو تازه باشد که در موقع بتوانند خوب فریاد بزنند، چون موقع فریاد زدن بعضی از آقایان بلطف خداوند دارد نزدیک میشود.

رئیس - شما هم نباید چیزی بگوئید که بخود مجلس متشنج بشود.

دکتر بقائی - حق گفتم اگر من یک کلمه برخلاف نزاکت گفتم ولی حقیقت را با خارج از نزاکت اشتباه نکنید. حالا برگردم بدادگاههای نظامی، در دادگاههای نظامی غالب و کلانی که از متهمین بجزب توده دفاع میکنند خودشان از کسانی هستند که با حزب مزبور از نظر مسلک و تاکتیک کرا آ مبارزه کرده‌اند ولی امروز همان و کلاه از نظر حفظ

اصول صلاحیت آن داد گامهایی که عرض کردم اعتراض میکنند و میگویند هیچکس مخالف نیست که اشخاص مجرم تنبیه بشوند و بکیفر قانونی برسند اما داد و فریاد این وکلای شریف که با وجود اختلاف مسلک برای حفظ قانون و اصول افتخاراً زحمت میکشند حق الزحمه هم نمیگیرند برای این است که قوانین محترم شمرده بشود و هر روز ملعمه اغراض شخصی این و آن قرار نگردد والا نه من و نه آن وکلای شریف داد گستری که عرض کردم هیچگاه طرفداری از مجرمین نکرده و قائل نیستیم که اگر کسی بهر عنوان و بهر طریقی جرمی مرتکب شده باشد بمجازات نرسد ما معتقدیم که مجرم و گناهکار باید بمجازات برسد ولی از طریق قانون نه ببا بی قانونی، اگر بدون رعایت تشریفات قانون و بدون مراعات قوانین محکمه غیر صلاحیتداری يك قاتل مسلمی را محکوم کند خود آن محکمه و قضات آن محکمه و تمام کسانی که در آن محکمه دست دارند مرتکب گناهی بالاتر از گناه آن قاتل شده اند زیرا يك قاتل یک نفر یا چند نفر را کشته است ولی آن قضات دستور دهندگان آنها، اینها قانون را میکشند قانونی که برای امضای آن خونها ریخته شده است، تمام اعتراضات ما این است که اصول رعایت نمیشود و هر روز بیش از پیش نقض میگردد، شما را بخدا ببینید چه قدر مسخره خواهد بود که کبیرخواستی با طول و عرض مفصل برای یکی از اساسی ترین موضوعات مهمه مملکتی تنظیم و در تمام جرایم نوشته شده و در رادپوها گفته شده بعداً معلوم گردد که تنظیم کننده دادخواست که میبایستی یکی از دادستانهای داد گستری در صورتیکه معاکمه در داد گستری باشد یا لااقل یکی از افسران نظامی باشد در معاکم نظامی، سر کار همدریف سرهنگ مهتدی است که هیچ صلاحیت قانونی ندارد (کشاورز صدر- ماده ۲۵ دادرسی ارتش) و پایه اساس اتهام و تشکیل داد گاه را یکباره واژگون سازد این راجع بآن قسمت دوتا ابلاغ هست. حکم هست از وزارت جنگ که یکیش در تاریخ ۲۵ مرداد ۲۵۰۴ بمضاء خود تیسار محترم وزیر محترم جنگ، شماره اش ۱۱۴۶۰- ۲۵۰۴ در ریاست اداره کارگزینی ارتش عطف بگزارش شماره ۵۸۰۰ مورخه ۲۹ مرداد ۲۵۰۴ (که این گزارش را هم من دارم ولی فرصت نیست که بخوانم) ضمن ارسال ۸ برگ رونوشت مکاتباتی که با اداره دادرسی شده، استخدام آقای علی اکبر مهتدی از نظر رعایت پیشینه خدمات رسمی که در وزارت امور خارجه و وزارت داد گستری (که سابقه اش را گفتم) و ارتش داشته و از نظر شایستگی علمی او برطبق پیشنهاد و موافقت اداره دادرسی بارتبه همدریف سرهنگ ۲ اداری و حقوق مقرر از تاریخ ۱ تیر ماه ۱۳۲۵ تصویب میشود، لازم است فوراً مراتب را در فرمان درج و ابلاغ کنید. این گزارشی است که بمقام وزارت جنگ داده شده بشماره ۳۹۰۳ بتاريخ ۲۹ مرداد ۲۵۰۴، وزارت جنگ گزارش، بانهایت احترام عطف بر قومه شماره فلان، مورخه ۲۵ مرداد (همچنانکه عرض کردم) متضمن ۸ برگ مکاتبات آن وزارت با اداره دادرسی ارتش راجع باستخدام آقای علی اکبر مهتدی بارتبه همدریف سرهنگ دوم اداری و درج مراتب در فرمان عمومی ارتش بر عرض میرساند بطوری که گزارش

۵۸۰۰ (آن گزارش را هم نمیخوانم، آقایانی که میخواهند ببینند بخوانند چون مفصل است) بطوری که طی گزارش ۵۸۰۰ بر عرض رسانیده است، شخص منظور در ارتش همدریف ستوان یکم بوده و در تاریخ دوم بهمن ماه ۱۳۲۳ یعنی یکسال و چهار ماه قبل بوجوب ماده ۶ فرمان ارتشی شماره ۴۵۸۷ (که در جلسه اول قرائت شد) از خدمت ارتش معاف گردیده و با این ترتیب قانون اجازه نمیدهد... (آه! من حالا میفهمم که چطور میشود آنها همه اینقدر مخالف قانون هستند چون این قانون مثلاً يك پتک میخورد توی سرشان! وقتی میگویند قانون مثل اینکه يك «ماسو» يك گرز میخورد توی سرشان! چون مادون يك مافوق میتواند بنویسد که قانون اجازه نمیدهد! عجب چیز مغفوری است این قانون که یک نفر که مادون من است بر میدارد بمن مینویسد که قانون اجازه نمیدهد! پس من باید این قانون را ازین برم که آنکسی که در زیر دست من است جرأت نکند، حق نداشته باشد بنویسد قانون اجازه نمیدهد! قانون...
رئیس - قدری تأمل بفرمائید اکثریت نیست (پس از چند لحظه اکثریت شد) بفرمائید.
دکتر بقائی - قانون اجازه نمیدهد! با این ترتیب قانون اجازه نمیدهد امروز با سه رتبه بالاتر در ارتش استخدام شود! ولی از لحاظ شایستگی چنانچه وزارت جنگ و اداره دادرسی ارتش به او احتیاج دارند، ممکنست با رعایت قانون با حقوق مناسبی بطور قراردادی استخدام شود و در صورت تصویب مستعفی است مقرر فرمائید در این مورد از طریق آن وزارت با اداره دارائی ارتش موضوع را بررسی نموده هر قسم که مقررات و قانون اجازه میدهد ابلاغ فرمائید تا در فرمان درج شود. در خانه میرساند، این اداره ناگزیر است در هر مورد (اینرا توجه کنید ببینید دل آدم چطور مسوزد، دل يك رئیس چطور مسوزد) در خانه بر عرض میرساند این اداره ناگزیر است در هر مورد او امر صادره را با قانون تطبیق داده و نتیجه را بر عرض برساند، پس از روشن شدن جریان هر طور که مقرر فرمودند فوراً اجرا شود) این قانون چیز عجیبی است آقای يك عضو جزء اجازه میدهد که در مقابل امر من فضولی بکند بگوید قانون! پس چکار باید کرد؟ ممکن بود البته اگر نظریات دیگری آن دیکتاتور در نظر نداشت ممکن بود سر کار سرهنگ مهتدی با حقوق قراردادی استخدام شود، ولی نه دیکتاتور این حرفها سرش نمیشود! او تصمیم گرفته است که سر کار سرهنگ مهتدی رتبه دار باشد پس خودتان میدانید دیگر چه میشود، تهیه گزارشی شرف عرض و مستقیماً تیسار معظم رئیس ستاد ابلاغ صادر میکند و اینها... اینها را دیگر توضیح نمیدهم چون بعد طولانی میشود. يك موضوع دیگری هم هست که الان یکی از دوستان برای بنده فرستادند و آن اینست که از قرار معلوم آقای سرهنگ مهتدی سابقه سلب صلاحیت قضائی در محکمه انتظامی هم دارند در سال ۳۱۳ یا ۳۱۴ ولی من باین استناد نمیکنم چون حکمش را ندیده ام و شماره اش را در دست ندارم. خدای نکرده این ۳۱۱ باشد یا محکمه انتظامی يك محکمه دیگری باشد تمام حرفهای من

ازین خواهد رفت، میگویند بله همینطور که اینرا بیخودی گفت همه چیزش بیخودی بود پس باین جوابی نمیخواهم واستناد نمیکنم، جناب آقای دکتر سجادی **وزیر جنگ** - جوابی که کارگزینی داده امضایش کیست؟
دکتر بقائی - نیدانم امضایش نیست.
وزیر جنگ - پس جعل است، بسیار خوب من خودم خواهم پرسید.
دکتر بقائی - این کاری ندارد، عیش نیست، دستور بفرمائید الان اینجا آقای مکی میروند، عیناً پرونده را بر میدارند میآورند، نه عیبی ندارد چون يك کسی دیگر اگر بفرستیم ممکن است توی راه شماره ها عوض شود. عرض کنم از لحاظ دوستی و صمیمیت و کمک بسیار مؤثری که جناب آقای مکی مخصوصاً و جناب آقای حائری زاده در این مبارزه حیاتی بامن کردند، باید ملت ایران نام این دو نفر را هیچوقت فراموش نکند. و من تشکر میکنم از جناب آقای مکی که حتی مدارک بسیار ذیقیمتی که بدست آورده بودند و ممکن بود که از آن مدارک در استیضاح خودشان استفاده کنند واستیضاحشان هم گل بکند باصطلاح، معذک با کمال قوت و سخاوت صرف نظر کردند و به بنده دادند. البته این دونفر را که اسم بردم، سایر آقایان و دوستان هم هستند، آنها را ملت خودش میداند، جناب آقای رحیمیانو عده دیگری از آقایان و جناب آقای آزاد و عدهئی که آهسته کمک میکنند ولی کمک هایشان بسیار بسیار مؤثر است، بسیار کمک مفیدی بمان میکنند آنها را ملت خودش میداند و تشخیص میدهد و فراموش نخواهد کرد. ضمناً ملت ایران القابی هم که بمن مرحمت شده است فراموش نخواهد کرد. جناب آقای حاج حاذقی. سر کار سرهنگ مهتدی در اول فروردین امسال نیز بدرجه همدریف سرهنگی نائل شدند و برخلاف امر بخشنامه شماره ۱۲۰۴۸۱ که بامضای رئیس محترم ستاد ارتش تیسار معظم سپهبد رزم آرا یعنی همان دیکتاتور، دیکتاتور معظم و نایب عظیم الشان آتیه صادر شده.
یکی از نمایندگان - توهین نکنید.
رئیس - آقایان صحبت نکنید من خودم رعایت میکنم.
دکتر بقائی - کدامش توهین است؟
رئیس - آقا حرفتان را بزنید.
باتماقلیچ - آقای رئیس ما اینجا ننشسته ایم که بهمه توهین شود.
رئیس - این وظیفه منست (صحیح است) آقای دکتر بقائی همچو چیزهایی نگوئید، دیکتاتور بچه مناست؟
دکتر بقائی - قربان دارم ثابت میکنم اگر ثابت نکردم...
رئیس - يك پیشنهادی رسیده است بامضای تقریباً سی وهفت و هشت نفر از نمایندگان که عصر جلسه شود صبح وعصر جلسه میشود پس...
مکی - بنده مخالفم، توضیح میدهم.
رئیس - و حالا گمان میکنم بهتر اینست نفس بدهم عصر چون جلسه میشود.
مکی - مخالفم، بنده باید توضیح بدهم.

دهقان - آقا بنده مخالفم.
مکی - بنده مخالفم.
دکتر بقائی - عرض کنم بحضور آقایان محترم آقایان بنده شش ساعت فرصت دارم، مجموعاً شش ساعت بنده فرصت داشتم که برای دفاع از آزادی و برای آخرین دفاع از این افتخار سیاسی خودم صحبت کنم من نمیخواهم نقطه ضعفی در احساسات آقایان ایجاد کنم، و حاضریم چه بخواهند شش ساعت تمام اینجا صحبت کنیم، چه اینکه جلسه هر روز صبح و عصر باشد من هیچ تقاضائی نمیکنم، فقط یکجمله عرض میکنم که ملت ایران بخاطر داشته باشد که آن روزی که وکیل مدافع آزادی او در پشت این تریبون صحبت میکرد، چطور او را در مضیقه گذاشتند، ملت ایران بخاطر داشته باشد که صحبت کردن در پشت این تریبون، با مدارکی که من ذکر میکنم و باحتمالی که میکنم و حملاتی که بمن میشود، کار خیلی خستگی آوری است، ملت ایران بخاطر داشته باشد که بسیار خستگی آوراست که يك ناطقی که در اینجا مواضع صحبت میکند و برخلاف میل اکثریت يك مجلسی صحبت میکند، هم مجلس را اداره کند وهم بیرو حرفهای خودش

را بزند ومن از این تضییق از میدان بدر نمیروم و حاضریم که آخرین نفس خود را پشت این تریبون بکشم وساعات اینرا داشته باشم که در همینجا در حین انجام وظیفه جان بدهم (باتماقلیچ - انشاءالله) انشاء الله، میدانید چه سعادتسی است آقای باتماقلیچ اگر میدانستید برای خودتان هم آرزو میکردید. (مکی - آقا این توهین نیست؟) بلی انشاءالله با کمال افتخار و سربلندی و سعادت در راه آزادی این مملکت جان خواهم داد، سعادتی که خیلیها درک نمیکند ولی شاگردان من که بعضی هاشان در اینجا میبینم بدانند که این همان سعادتسی است که در دانشکده ادبیات بآنها درس دادم و احساس میکنم که دارم نائل بآن سعادت میشوم و این لذت را درک میکنم و کسی نمیتواند باشد بدترین عقوبات آن لذت را از من بگیرد، اینها را میگویم برای آنکه ملت ایران بدانند که در این شش ساعتی که من مجال داشتم چطور تحت تضییق بودم و بدانند که این مجلسی که مدت دو سال جلساتش گاهی پنج دقیقه و گاهی ربع ساعت بود، در این هنگام که از قانون اساسی و مشروطیت این مملکت دفاع میکنم، بامر آن دیکتاتور صبح

وعصر و شب جلسه تشکیل میدهند.
صفوی - این توهین نیست؟
رئیس - این اعتراض نیست؟
دکتر بقائی - جناب آقای رئیس صبحی حضورتان عرض کردم که خستگی آور است صبح و عصر من صحبت کنم جلسه يكروز در میان باشد بنده دو جلسه سه ساعتی صحبت کنم.
تعطیل جلسه بعنوان تنفس
رئیس - آقای دکتر بقائی فراموش کرده اید که پنج جلسه است صحبت کرده اید و این جلسه ششم است. تمام عمر این مجلس بحرف گذشت (نمایندگان - صحیح است) یکساعت برای این بدبخت مردم کار نشده است (نمایندگان - صحیح است) خدا شاهد است اگر از روز اول بفکر افتاده بودیم و جای حرف عمل شده بود کار مملکت اینطور نمیشد (نمایندگان - صحیح است) آقایان چون ایشان خسته هستند عصر جلسه نیست، فردا صبح جلسه خواهد بود (جلسه یکربع بعد از ظهر بعنوان تنفس ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**

شماره ۲۹۲۶-۱۰۷۰ ۲۸-۲-۱۱

آقای ذبیح‌الله اژه‌ری

بموجب این ابلاغ دفاتر شماره در دهکده های گل و فریز و خلیان و شهرستانک و روبات حومه بیرجند برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد .

وزیر دادگستری

شماره ۲۹۲۸-۱۱۲۳ ۲۸-۲-۱۱

آقای جواد شریعت‌زاده بقمچی

بموجب این ابلاغ دفاتر شماره در قریه بقمچ حومه مشهد برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد

وزیر دادگستری

شماره ۲۳۶۶-۶۹۱ ۲۸-۲-۰

آقای هادی زکی‌زاده سردفتر

ازدواج رضائیه

بموجب این ابلاغ دفتر شماره در شهر رضائیه برای ثبت طلاق رسمیت میدهد .

وزیر دادگستری

شماره ۲۹۲۲-۱۰۷۶ ۲۸-۲-۱۱

آقای سید زین‌العابدین لایق

خویدکی یزدی

بموجب این ابلاغ دفاتر شماره در قریه رحمت آباد و حسن آباد و بجگان و نیل آباد حومه تربت جام برای ثبت ازدواج و طلاق رسمیت میدهد .

وزیر دادگستری

شماره ۲۹۲۰-۱۴۸۳ ۲۸-۲-۱۱

آقای احمد شریف صادقی سردفتر

اسناد رسمی و ازدواج شهر قم

بموجب این ابلاغ استعفاء شما از تصدی دفاتر اسناد رسمی و ازدواج و گواهی امضاء پذیرفته می شود .

وزیر دادگستری

شماره ۲۹۴۰-۱۴۸۰ ۲۸-۲-۱۱

آقای علی‌اکبر تشکری

بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم بیدگل کاشان منصوب میشوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .

وزیر دادگستری

شماره ۲۹۰۸-۱۰۰۹ ۲۸-۲-۱۱

آقای سید محمود مهدویان

بموجب این حکم بسمت سردفتری اسناد رسمی درجه سوم جیرفت منصوب میشوید طبق مقررات مشغول انجام وظیفه شوید .

وزیر دادگستری